

2017

in woord en beeld

netwerk van
milieuprofessionals

Voorwoord

De VVM heeft zich in 2017 opnieuw weten te manifesteren als bruisend en stimulerend platform. Voor het brede werkveld van milieuprofessionals, jong en oud, is een breed scala aan activiteiten georganiseerd. Van excursies, debatten en cursussen tot grote spraakmakende conferenties en symposia. Het VVM Café op iedere 3e woensdag van de maand, in 2016 gestart, is inmiddels helemaal ingeburgerd. De steeds wisselende onderwerpen trekken een breed publiek. In totaal vonden er ruim 30 activiteiten plaats. Tijdschrift Milieu is zeven keer verschenen, waarvan één nummer in de vorm van een Special Issue. Het tijdschrift is breed bekend en wordt goed gewaardeerd.

Dit jaarverslag geeft een beeld van wat er zoal langs kwam het afgelopen jaar. Door de grote variëteit in activiteiten weten we steeds nieuwe mensen te betrekken bij ons netwerk. Daardoor blijft de vereniging, ondanks het teruglopende ledenaantal, een plek van ontmoeting en inspiratie. Dat geeft vertrouwen in de toekomst!

Rachel Heijne,
directeur VVM

BIG DATA

Moderne datatechnologie biedt bij het oplossen van milieuproblemen waar de wereld mondiaal mee worstelt ongekende nieuwe mogelijkheden. Wat zijn de kansen en dilemma's van deze ontwikkeling? Die vraag stond op 7 juni centraal tijdens de Nationale Milieudag 2017, getiteld 'Big Data - Big Ambition'.

BIG AMBITION

De Nationale Milieudag 2017 kende een bijzonder actueel thema dat bovendien een steeds belangrijkere rol speelt bij het verbeteren van de leefomgevingskwaliteit: Big Data. In het streven naar een schonere wereld bieden slimme toepassingen van moderne datatechnologie ongekende kansen. Opmerkelijk is dat die bij milieu-professionals nog niet of nauwelijks op het netvlies staan.

Voor de VVM reden om tijdens de 2017-editie van de Nationale Milieudag een palet aan nieuwe mogelijkheden op dit gebied te presenteren. Een onderwerp dat veel aandacht kreeg, was het benutten van

big data om te komen tot een duurzame stad. Als voorbeeld werd het DataLab van de gemeente Amsterdam aangehaald. Dit initiatief, dat onderdeel uitmaakt van Amsterdam Smart City, genereert steeds meer inzichten om de duurzame ambities van de hoofdstad waar te maken. Maar ook in het digitaliseren van het boerenbedrijf liggen kansen voor milieuwinst. Werken met Big Data maakt bijvoorbeeld scherpe monitoring mogelijk om perfect in te kunnen spelen op de natuur en haar cyclus.

Een elektronische terugblik gaf in woord en beeld een impressie van deze vruchtbare dag.

VVM JONG

De sectie VVM Jong organiseert regelmatig bijeenkomsten voor jonge professionals en studenten. De meest in het oog springende activiteiten in 2017 waren een netwerkborrel voor jonge professionals en een avond over Circulaire Economie in samenwerking met de HAS Hogeschool.

De sectie richt zich op integratie van jongeren in het uitgebreide VVM-netwerk. De ene keer door een borrel te organiseren, de andere keer door een activiteit. De sectie werkt regelmatig samen met universiteiten, hogescholen en studieverenigingen. Studenten of jonge werkenden in hun eerste of tweede baan kunnen bij de sectie terecht om meer mensen te leren kennen of om op hen toegespitste workshops te volgen. In zowel professionele ontwikkeling als in het versterken van sociale contacten hebben jonge professionals en studenten dus profijt hebben van VVM Jong.

Omgevingswet gaat meer en meer leven

Editie 2017 van de Dag van de Omgevingswet is uitgemond in een klinkend succes: een hoge opkomst, goede sprekers, een uitstekende ambiance en een programma dat op vrijwel alle aspecten van de nieuwe wet verdieping bood. De vele bezoekers toonden zich enthousiast over het programma.

Ruim driehonderd geïnteresseerden woonden op 5 oktober de zesde editie van de Dag van de Omgevingswet bij. Plaats van handeling vormde dit keer de Statenzaal van de Provincie Utrecht. Gedeputeerde Mirjam Maasdam was zichtbaar onder de indruk van de omvang van haar publiek. “Dit heb ik nog niet eerder meegemaakt. Heel mooi om te zien.” Maasdam vindt de Omgevingswet spannend en uitdagend. “Als provincie krijgen we nieuwe instrumenten in handen om de leefomgeving samenhangend in te richten. Net als de vijf eerdere edities begon het congres met een plenair gedeelte. Daarna was er een keuze uit maar liefst dertig verdiepende deelsessies.

Van de dag is een uitgebreide terugblik gemaakt, getiteld ‘Zorgvuldigheid voorop bij megawet in wording’. De publicatie biedt een schat aan informatie over de Omgevingswet. De gedrukte bundel kost € 12,50 en is per mail te bestellen bij de VVM o.v.v. ‘Omgevingswet’. De PDF-versie van de bundel staat op de VVM-website.

Rachel Carson Oeuvreprijs naar Rudy Rabbinge

Eens in de vijf jaar reikt de VVM de Rachel Carson Oeuvreprijs uit. Winnaar van de Rachel Carson Oeuvreprijs 2017 is prof.dr.ir. Rudy Rabbinge, mondiaal dé grondlegger van de productie-ecologie.

Met de prijs eert de VVM collega's die op bijzondere wijze verdienstelijk zijn geweest voor het milieuveld. Hierbij telt niet alleen het wetenschappelijk oeuvre, maar ook de maatschappelijke invloed van het wetenschappelijke werk. Ontvangers zijn collega's

die onbetwist en breed worden gerekend tot de grootsten uit het milieuvak: personen die, in navolging van de naamgeefster van de onderscheiding, door hun grensverleggende ideeën of daden betekenis hebben gehad en tot voorbeeld hebben gediend van velen.

De jury is unaniem in haar oordeel om de prijs dit keer toe te kennen aan Rudy Rabbinge: zijn maatschappijvisie en wetenschappelijke werk hebben voor mens en milieu een enorme impact. De visie van Rabbinge op de landbouw kan de sleutel zijn om alle monden te voeden én iedereen te voorzien van een rijk voedingspakket.

Nationale
Milieudag 2017

netwerk van
milieuprofessionals

Word nu lid!
Alle kennis is welkom

www.vvm.info

Jaaroverzicht 2017 VVM

A high-angle photograph of a large group of people, approximately 100, gathered in a room with a concrete floor and wooden walls. The room is dimly lit with blue and purple ambient lighting. In the foreground, a man in a dark suit stands on a small stage, gesturing with his right hand towards the group. The people are dressed in business casual attire and are looking towards the speaker. The overall atmosphere is professional and collaborative.

Samen werken aan een veilig Nederland

Het jaarcongres Relevant 2017, hét congres voor Externe Veiligheid, vond in 2017 plaats in De Fabrique in Maarssen. Evenals voorgaande jaren was er opnieuw veel belangstelling voor de jaarlijkse congresdag.

Circa 250 deelnemers, afkomstig uit gemeenten, provincies, veiligheidsregio's, bedrijfsleven en adviesbureaus, namen op 14 december deel aan het congres. Centraal stond dit jaar de veranderingen die de Omgevingswet voor het werkveld met zich meebrengt. De nieuwe wet vraagt, veel meer dan nu het geval is, samenwerking met andere disciplines.

Een dergelijke integrale aanpak vergt een andere houding van alle betrokkenen in de uitvoeringspraktijk. Zo krijgt de EV'er te maken met tal van mensen met andere achtergronden en belangen. Dit betekent dat meer samenwerking nodig is om er inderdaad samen uit te komen. Op alles wat daarbij komt kijken is tijdens de dag uitvoerig ingegaan, onder meer in maar liefst 24 infosessies en workshops. Van de congresdag is een brochure gemaakt. Deze geeft in vogelvlucht een overzicht van de opbrengsten van het jaarcongres Relevant 2017. De gedrukte bundel kost € 12,50 en is per mail te bestellen bij de VVM o.v.v. 'Relevant'. De PDF-versie van de bundel staat op de VVM-website.

Leren leven binnen de grenzen van de Aarde

De Benelux conferentie 'Leren leven binnen de grenzen van onze Aarde' vond dit jaar plaats van 22 tot 24 november in Nederland. Thema was 'Klimaat en klimaatadaptatie'.

Jaarlijks vindt er op initiatief van de Beneluxwerkgroep NAT-EDUC (Natuur- en Milieueducatie voor duurzame ontwikkeling) een conferentie plaats. Tijdens deze conferenties werken de vijf Benelux-regio's – Vlaanderen, Brussel, Wallonie, Luxemburg en Nederland – samen aan educatieve concepten voor complexe vraagstukken rondom duurzaamheid.

Tijdens de 2017-editie stonden de mogelijkheden van voorlichting, educatie en onderwijs rond bescherming en duurzaam gebruik van (kwetsbare) ecosystemen centraal. Er was specifieke aandacht voor de strijd tegen het water in het Zeeuwse land, vroeger, nu en straks. De andere regio's deden in Zeeland inspiratie op om voor hun ecosystemen vergelijkbare voorlichtings-, educatie- en onderwijsprogramma's op te zetten.

Milieueffect medicijngebruik blinde vlek

Op 27 oktober vond de Green Pharmacy Conference plaats. Centraal stond het aanpakken van medicijnvervuiling, een onderwerp dat nog bij te weinig direct betrokkenen op het netvlies staat.

Medicijnen worden in het lichaam onvolledig afgebroken en vervolgens in de rioolwaterzuivering en mestvergisting in onvoldoende mate weggevangen. Hetzelfde geldt voor door medicatie resistent geworden bacteriën en virussen. Gezien de hoge biologische werkzaamheid en de toenemende resistentie vormt het toenemend medicijngebruik een risico voor milieu en samenleving. Wat is de remedie?

Over die vraag is tijdens de conferentie uitvoerig van gedachten gewisseld. Naast het inventariseren van de kansen op het gebied van kennisoverdracht en bewustwording, is uitgebreid ingegaan op kansrijke innovaties in de medicijnketen om de vervuiling te verminderen. Sprekers uit binnen- en buitenland gingen in op handelingsopties, waaronder de mogelijke effecten voor de volksgezondheid van lage concentraties medicijnen, rationeel medicijngebruik en het voorkomen van verspilling. Daarnaast liet het Universitair Medisch Centrum van Utrecht zien wat zij op dit gebied doen.

Politiek en praktijk in debat over de energietransitie

Op 9 maart vond, zes dagen voor de Tweede Kamerverkiezingen, in Nieuwspoor in Den Haag het Nationaal Energiedebat plaats. De finale van deze Haagse avond was een debat tussen vertegenwoordigers van alle aanwezige politieke partijen. Hoofdvraag vormde de vraag 'Op welke manier gaat jullie partij bij regeringsdeelname de klimaatdoelstellingen van Parijs halen?'

De transitie van fossiele naar duurzame energie verloopt in ons land in een te langzaam tempo. Het is daarom de vraag of Nederland haar in Parijs gemaakte klimaatafspraken wel waar kan maken. Toch lijkt er van alles te gebeuren als het gaat om energietransitie. Grote windparken op zee worden gepland, er is een serieus gesprek over uitfasering van gas, gemeenten willen klimaatneutraal worden en het aantal lokale energiecoöperaties is nog steeds groeiende.

Om al die initiatieven aan elkaar te koppelen voor een duurzame energievoorziening, lijkt landelijke coördinatie onontbeerlijk. Tegelijk remmen centralistische structuren, publiek en privaat, allerlei creatieve initiatieven op lokaal niveau. Veel grote ondernemingen en financiers zijn zoekende naar hun rol in een veranderend speelveld. Lokale overheden en innovatieve start ups met klimaatambities vragen om speelruimte in de nationale regels.

NIEUWS
POORT

NIEUWS
POORT

NIEUWS
POORT

NIEUWS
POORT

NIEUWS
POORT

Jaaroverzicht 2017 VVM

HET MES IN 49 'EUROPESE' EXOTEN

Op de eerste dag van de week van de Invasieve Exoten organiseerde de VVM het symposium over effectieve bestrijding van 49 Europese exoten. Een nuttige bijeenkomst over een onderwerp dat nog te weinig op het netvlies staat.

Invasieve exoten zijn uitheemse planten, dieren en micro-organismen die al dan niet opzettelijk door menselijk toedoen in een nieuw gebied terechtkomen. Denk aan de rode Amerikaanse rivierkreeft, de Japanse duizendknoop, de halsbandparkiet en de tijgermug. Door zich daar te vestigen en te verspreiden, kunnen ze schade veroorzaken.

In de zomer van 2016 heeft de Europese Unie een lijst van 37 exotische dieren- en plantensoorten aangenomen. Stuk voor stuk moeten de exoten op de lijst aangepakt worden. Inmiddels is de lijst uitgebreid met nog eens 12 soorten. Voor deze in totaal 49 soorten geldt dat de introductie en vestiging moet worden voorkomen en dat populaties zoveel mogelijk verwijderd moeten worden. Mocht dit laatste niet mogelijk zijn, dan dient in ieder geval verdere uitbreiding een halt te worden toegeeroepen.

Discussie en ontmoeting tijdens VVM Cafés

Negenmaal per jaar vindt op de 3e woensdag van de maand het VVM Café plaats. De cafés worden goed bezocht. Het is een laagdrempelige manier om in informele sfeer meer van een actueel milieu-onderwerp te horen.

De VVM Cafés hebben een vaste opzet. De avonden starten om 17:30 met een half uur inloop, vervolgens is er anderhalf uur een inhoudelijk programma en vanaf 19:30 wordt er geborreld. De cafés worden steeds door een andere sectie georganiseerd zodat een breed scala aan onderwerpen langs komt.

In 2017 kwamen negen onderwerpen aan bod: 1. Waterkwaliteit onder druk door onkruidbestrijding; 2. Milieulobby voor de Tweede Kamer; 3. Gezonde woning en buurt in veranderend klimaat; 4. Voedselsysteem duurzaam en gezond; 5. Certainty is so yesterday; 6. Verbeteren van boden en waterkwaliteit doe je samen; 7. Aanpak broeikasgassen scheepvaart; 8. Voedselvoorziening en migratie; 9. Duurzame toekomst voor voedsel en biodiversiteit.

Zorgplichten in het omgevingsrecht

Zuidelijk CAW 20 november 2017
Prof. mr. G.A. van der Meer
AKO: Advocaten en Notarissen Hollandse
Ongeroepenadvocaten

 rijksoversheid
groningen

 akd advocaten
notariaten

Juridische Cafés over criminaliteit en zorgplicht

Op initiatief van de VVM-sectie Milieurecht en Praktijk organiseert de VVM twee keer per jaar het Juridisch Café. Hier worden juridische onderwerpen uitgediept én is er ruim de gelegenheid voor discussie en uitwisseling van ervaringen van de deelnemers. In 2017 gingen de cafés over milieucriminaliteit en de zorgplicht.

Op 9 mei ging het Juridisch Café over milieucriminaliteit. Een actueel onderwerp. Zo heeft het milieutoezicht de afgelopen jaren meer strafrechtelijke mogelijkheden gekregen, waaronder de Bestuurlijke Strafbeschikking milieu (BSBm). Daarnaast staan kwalijke zaken als dumping van chemisch afval van drugslabs, stroperij en gesjoemel met afval nog steeds volop in het nieuws.

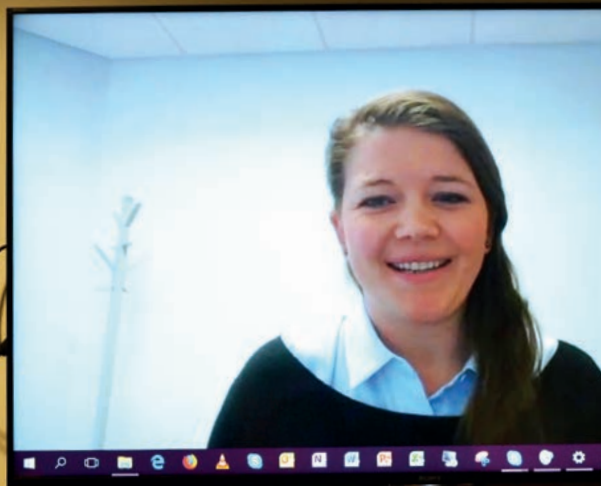
Op 29 november stond de zorgplicht centraal. Handhavend optreden op basis van de zorgplicht kent de nodige haken en ogen. Toch zijn er zeker mogelijkheden. Hetzelfde geldt voor het stellen van maatwerkvoorschriften op basis van de zorgplicht. Tijdens het Juridisch Café, gingen twee deskundigen in op de juridische basis van de zorgplicht en op de jurisprudentie op basis waarvan een bestuursorgaan kan handhaven of (maatwerk)voorschriften kan stellen.

Rachel Carson Scriptieprijs

Jaarlijks reikt de VVM prijzen uit aan de beste milieuscripties. Met de prijs wil de VVM grotere bekendheid geven aan de onderzoeksresultaten van studenten op milieugebied. Winnaar van de Rachel Carson Scriptieprijs 2017 is Sarah Bedolfe.

Volgens de jury zet winnares Sarah Bedolfe in haar scriptie het probleem van de invasieve exoten goed uiteen. Bedolfe maakt duidelijk dat zoetwatersystemen niet alleen plaats bieden aan meer dan 30% van de gewervelde soorten, maar ook van levensbelang zijn voor miljarden mensen over de hele wereld. Invasieve soorten vormen echter in toenemende mate een bedreiging voor onze zoetwatersystemen.

Uit de prijswinnende scriptie blijkt dat, na preventie, uitroeiing de meest kosteneffectieve oplossing is om de schadelijke invloed van invasieve soorten terug te dringen. Bedolfe presenteert in haar scriptie een plan voor een internationale niet-gouvernementele organisatie die zich hiertoe inzet.

SNUFFELEN AAN DE PRAKTIJK

Excursies blijven een aantrekkelijke manier om kennis op te doen en te netwerken. In 2017 organiseerde de sectie Maritiem een bijzondere, uitverkochte excursie naar Werkendam.

Werkendam staat al decennia lang bekend als het hart van de scheepvaartindustrie waarin stalen casco's in enkele maanden tijd veranderen in volledig afgebouwde en ingerichte hightech schepen voor de binnenvaart. De excursie bood een unieke kans om een schip in aanbouw te zien, te horen over de nieuwste duurzame innovatie van binnenvaart-schepen en over de organisatie van de afgifte en financiering van afvalstoffen.

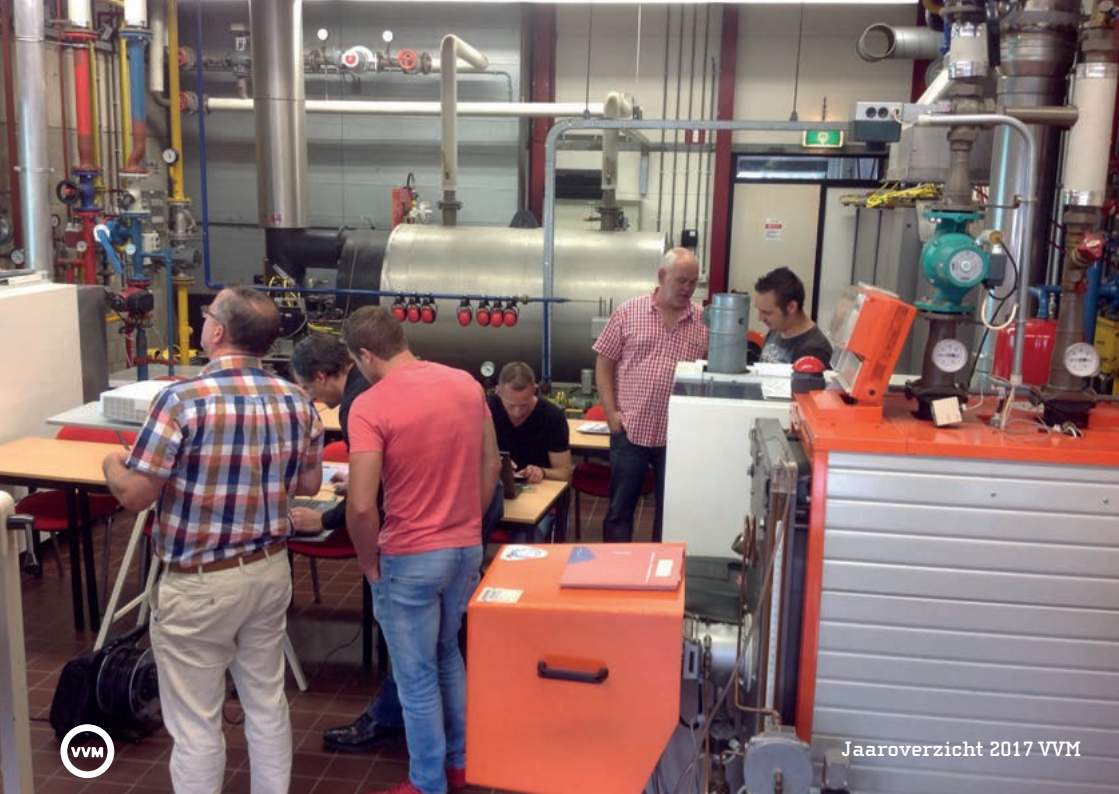
Bij scheepsbouwer VEKA konden de deelnemers een LNG-schip in aanbouw bezoeken. En bij de Stichting afvalstoffen Binnenvaart zagen de deelnemers een 'echte' milieuboot die gebruikt wordt voor de inzameling van afvalstoffen.

Opleiding en Cursussen

Al jarenlang vinden er in VVM-verband verschillende luchtcurssussen plaats. Een aantal cursussen is opgegaan in de brede opleiding die VVM organiseert in samenwerking met PAO. Daar is verder een cursus voor risicoanalisten aan toegevoegd.

De samenleving vraagt om goed opgeleide professionals en experts op het gebied van luchtverontreiniging, luchtkwaliteit en depositie. Tegelijkertijd is de breedte en complexiteit van dit vakgebied groot is. Daarom heeft het Platform Kwaliteit luchtmetingen (PKL) het initiatief genomen om een opleiding Lucht op te zetten op post-HBO niveau. Deze opleiding geeft een stevige basis voor uw werkzaamheden. De opleiding wordt georganiseerd door VVM en PAO Techniek en Management. Daarnaast organiseert de VVM in samenwerking met Kiwa de cursus 'Emissiemetingen voor SCIOS'.

Verder is er een cursus verzorgd door de sectie Externe Veiligheid voor risicoanalisten: QRA berekenen? Doe het goed! Bij de tweedaagse cursus hoort een jaarlijkse terugkomdag zodat deelnemers hun kennis kunnen bijhouden.

Diversiteit aan activiteiten

Zoals gebruikelijk vonden in 2017 vele kleinschalige bijeenkomsten plaats. De opzet maakt het mogelijk om snel op actuele onderwerpen in te springen of juist hele specifieke onderwerpen te behandelen.

Het aantal deelnemers van deze bijeenkomsten ligt veelal tussen de 30 en de 40 belangstellenden. De onderwerpen die aan de orde komen zijn divers en ook de vorm varieert. Het afgelopen jaar kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Luchtverontreiniging door brommers, bron van belang of toch niet?;
- Afval in het buitenland;
- Omgaan met framing in omgevingsmanagement;
- Circulaire noodzaak: terugwinning zeldzame metalen topprioriteit;
- M.e.r. voor omgevingsvisie en –plan: cascaderen of combineren?;
- Ons voedselsysteem en het klimaat.

Investeren in samenwerking

VVM vindt het belangrijk om met uiteenlopende partijen samen te werken. Dit gebeurt onder meer via het gezamenlijk organiseren van symposia of het leveren van bijdragen aan activiteiten van derden, bijvoorbeeld door het verzorgen van workshops.

In 2017 heeft de VVM meegewerkt aan de bijeenkomst van de OU 'Learning and innovations in Resilient Systems'. De sectie Milieurecht en Praktijk verzorgde een workshop op het Provero congres, terwijl de sectie Geluid en Trillingen zorgde voor workshops op het congres Geluid, Trillingen en Lucht. De sectie Ethiek heeft een actieve bijdrage geleverd aan de 'Dag van de Milieufilosofie'. Op haar beurt was de sectie MER actief betrokken bij de organisatie van de IenM-merdag en was daar ook verantwoordelijk voor een sessie. Op de Leefklimaattop, die werd georganiseerd naar aanleiding van het verschijnen van de Special Issue van het Tijdschrift Milieu 'Slimme en gezonde stad', trad de directeur van VVM op als dagvoorzitter.

Van en voor leden

De VVM is een netwerk van en voor leden. Dit betekent dat zeker 200 leden zich actief inzetten voor de VVM. Dit gebeurt in secties, in het bestuur en in de redactie van het tijdschrift Milieu. Daarom organiseert de VVM ook jaarlijks een aantal activiteiten speciaal voor de leden.

Alle VVM-activiteiten worden geïnitieerd en gedragen door de leden. Op haar beurt organiseert het VVM-bureau jaarlijks de Algemene Ledenvergadering, waar leden kunnen meepraten over het beleid van de VVM. Verder organiseert de VVM jaarlijks een avond voor nieuwe leden. Geïnteresseerden die de VVM nog niet zo goed kennen, kunnen dan kennis maken met de secties, het bestuur en de redactie. Ook kunnen de nieuwe leden zich oriënteren op welke manier zij actief willen worden in de VVM. Tot slot organiseert de VVM jaarlijks voor alle actieve leden een VVM eindejaarsdiner als dank voor iedereen die heeft bijgedragen aan de activiteiten en het tijdschrift.

TIJDSCHRIFT MILIEU

Belangrijk visitekaartje van de VVM is Tijdschrift Milieu. In 2017 zijn zes reguliere nummers van Milieu verschenen en is er een special uitgebracht in opdracht van de Gemeente Eindhoven.

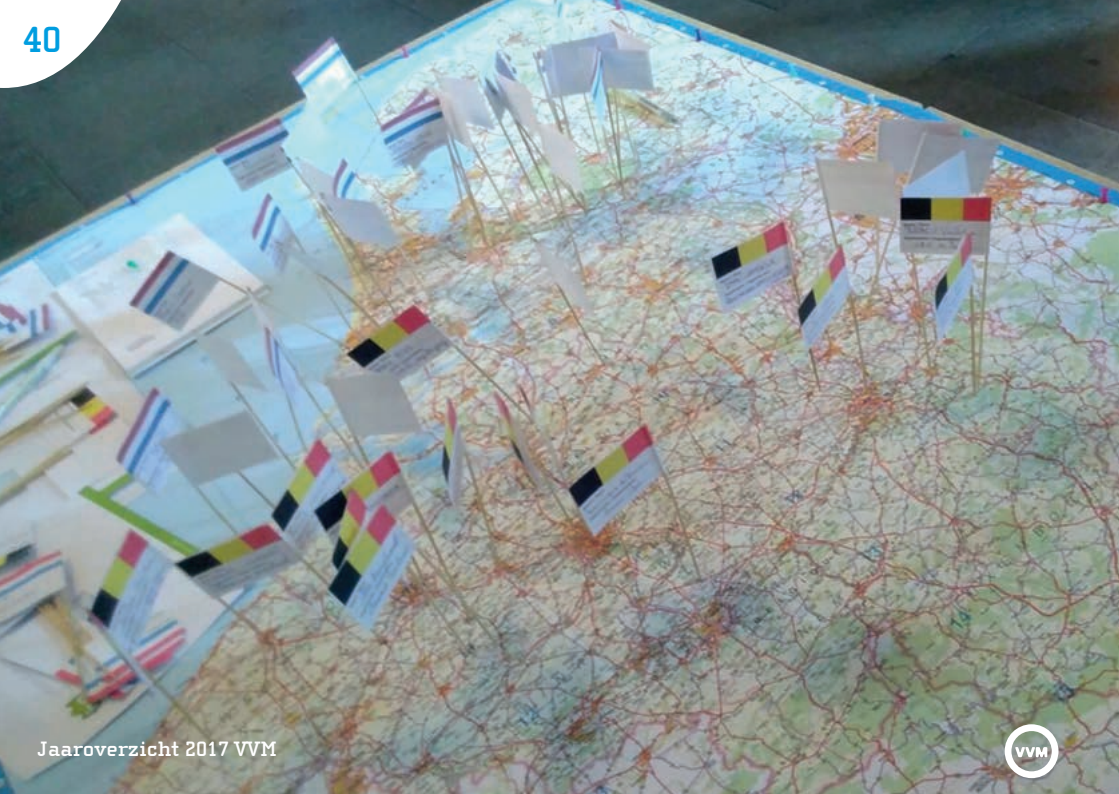
Tijdschrift Milieu steekt gericht in op koersaanpassingen in het milieubeleid en volgt relevante ontwikkelingen in zowel de uitvoeringspraktijk als de wereld van de wetenschap op de voet. Naast artikelen gebeurt dit via prikkelende columns en interviews. Vast onderdeel vormt het semi-wetenschappelijke Dossier-katern, met gereviewde artikelen. Alle ingrediënten zijn aan bod gekomen in de 2016-edities.

De special van de Gemeente Eindhoven had als onderwerp 'De Gezonde Stad'. In reguliere edities staat telkens een ander thema centraal.

Alle artikelen uit Milieu, ook van voorgaande jaren, zijn voor leden online als pdf in te zien en te downloaden via de VVM-website. Voor niet-leden staan er altijd enkele recente artikelen op de homepage.

7
 covers
 MILEU

Internationale milieusamenwerking

VVM is actief lid van twee internationale netwerken: EFCA en ENEP. Een bestuurslid vertegenwoordigt de VVM in deze organisaties. Het Journal of Integrated Environmental Sciences (JIES) is het Engelstalige wetenschappelijke tijdschrift van de VVM.

EFCA is een Europese koepel van nationale verenigingen op het vlak van de luchtverontreiniging. ENEP, het European Network of Environmental Professionals, is breder georiënteerd en legt meer nadruk op het netwerken tussen de leden van de aangesloten nationale associaties.

JIES wil een stimulerend, informatief en kritisch forum zijn voor intellectueel debat over belangrijke milieukwesties. Het tijdschrift verschijnt vier keer per jaar en richt zich specifiek op de relatie tussen wetenschap, maatschappij en beleid. JIES is opgenomen in Thomson Reuters' Journal Citation Report (JCR). Hierdoor is het tijdschrift voor wetenschappers een serieuze optie om hun werk in te publiceren.

colofon

Tekst:

Rachel Heijne

Redactie en productie:

DG Communicatie

Vormgeving:

Dik Visser (Dik.nu)

Foto's:

Michiel Wijnbergh / VVM

Maart 2018

VVM

Arthur van Schendelstraat 758

3511 MK Utrecht

Telefoon: 030-2322989

E-mail: bureau@vvm.info

Website: www.vvm.info